

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt V. An vero consonet, quod narrat Suauis de origine progressuque
Indulgentiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

CAPVT V.

An vero consonet, quod narrat Suauis de origine progressuque Indulgentiarum.

Verum adhuc magis impium magisque falsum est, quod describit Suauis de Indulgentiis, dum principia hæretis Lutheranae referret: quod consulto hunc in locum adduximus, ut coniunctim confutarem.

Narrat ipse: *Rei nummaria per Indulgentias subleuande rationem ceptam esse adhiberi sub annum centesimum super millesimum. Siquidem Urbanus Pontifex, id nominis Secundus, Indulgentias plenâ manu cum expiatione omnium delictorum concedens iis qui in Militiam proficisci vellent, ad Terram sanctam recuperandam, & Christi Sepulchrum vindicandam, Successoribus suis exemplo præiuit; horum nonnullis (ut est facile inueniri addere) eadem Indulgentiarum plenitudine prosequentibus eos, qui cum ipsi non possent, aut certe nolent sacro bello interesse, alium suis sumptibus alerent militem.*

Equidem haud intelligo, quam parandæ pecuniæ artem tandem sit, bellum gerere adeo pium, per sumptus, per labores, per discrimina tum Pontificis, tum ceterorum Christiani nominis Principum, atque impertiri Indulgentias cuicumque vel per se, vel per alium opem ferenti, quod nostri Redemptoris Nomen, Patria ac Sepulchrum honorificentius habeantur.

Subiungit, *Hac ipsâ veniarum largitate donatos eos, qui bello lacefferent quosuis Ecclesia Romana Edictis minus obsequentes, etiamsi Christianos.* Hic pariter nihil perperam actum apparet. Si namque honestum est, ac præmio dignum, pro iustitia pugnare, legitimoque Principi aduersus ipsius perduelles ferre suppetias; cur laude ac præmio dignum non censebitur, opem ferre Pontifici ad eum gregem recuperandum, cuius Pastor à Iesu Christo fuit constitutus, qui que ab illius baculi moderatione se nefarie subduxit? Si ergo fas est, flagellationum, ieiuniorum, & huiusmodi operum gratia Indulgentias concedere; multò magis concedendæ illæ sunt propter opus maioris virtutis, vberioris fructus, difficilioris laboris. Præterea tacet Suauis, memoratas Indulgentias fuisse concessas ad debellandos eos, qui non solum erant Pontifici refractarij, sed hæretici, sacrosanctæ Fidei dogmata oppugnantes, veneranda Religionis nostræ mysteria palàm conculcantes, & Rempublicam
Christi

Christianam pestiferâ errorum tabe corruptentes; quales fuerunt 1522.
Albigenses, Waldenses, & alij.

3 Pergit affirmare, *Pecuniam, quam ad hæc opera fideles conferebant, vel totam, vel maxima ex parte alios in usus auersam.* Prætermitto, nullum ab eo tam enormis fraudationis argumentum adduci; populum verò, qui semper pronior est ad nimiam suspicionem, quàm ad nimiam fiduciam erga sibi imperantes, si quod huius indicium comperisset, seu nihil collaturum fuisse, seu manu suâ stipendia militibus soluturum, nullâ alterius arbitrio commissâ pecuniâ. Sed interrogo: Gerebantur hæc bella, nec ne? & Gerebantur ne iis sumptibus, qui hanc exiguam collationem voluntariam excederent? Id qui negaret, aut illius ætatis historias numquam lustrasset, aut ignoraret quantum auri deglutiat prodigiosus stomachus, vt ita dicam, ingentis exercitus, longo tempore stipendia merentis. Hoc posito, quod extra dubitationem est, adhuc quæro: Quidnam illa significant, *Maiorem illius pecunie partem in alios usus auersam?* Num fortè significat, non fuisse bello impensam eam ipsam planè monetam, quæ *Cruciatæ* nomine oblata fuerat? Haud ita sanè: non enim fugere poterat Suauem tritum illud Iurisperitorum; Pecuniam, prout pecuniam non considerari in humano commercio, quâ hæc numero est, vt Scholastici loquuntur: adeoque is, qui ab altero, exempli causâ, vnum aureum accipit, quem in aliquem quemcumque usum impendat, nullo iure compellitur, vt illum ipsum in specie aureum tali vsui destinet; eum fas eidem sit, acceptum aureum nummum, vti libet, expendere, suffecto altero ad eum usum, ad quem ipsum acceperat.

4 Post hæc recenset Suauis varias Scholasticorum opiniones de Indulgentiarum natura; sed eâ arte illas exponit, perinde quasi auctores illi temerè pedem protulerint, variasque per viam nacti scrobes, institutum iter quacumque possent semitâ sæpiùs flectere cogerentur, semper tamen prætentando potius quàm gradiendo. Mihi verò, vtpote historiam non Theologicas quæstiones scribenti, non est animus, fusiùs hîc vel defendere, vel exponere vim Indulgentiarum, opus sanè confectum à pluribus celebratis scriptoribus: non tamen licet prætermittere quasdam animaduersiones, quibus mordaces aduersarij dentes hebetentur.

5 In primis, nequaquam illi silentio prætereundum erat, hunc Indulgentiarum usum haud incepisse, secundum longè maximè communem sententiam, seu ab expeditionibus Cruce signatorum, per Urbanum II. vti dictum est, institutis, seu cum onere confere-

1522. renda pecuniæ: adeoque si res ita se non habet, existimari non potest ceu auaritiæ inuentum. Etenim, quæ de hoc ab antiquissimis Patribus attinguntur, habemus ex monumentis fide dignissimis, à S. Gregorio mille ante nos annis concessas Indulgentias iis qui destinata quædam Urbis templa adiissent, prout S. Thomas ^a testatur, & ante ipsum Guillelmus ^b Episcopus Antisiodorensis, à Leone etiam III. octingentis ab hinc annis plura Germaniæ templa eisdem nobilitata muneribus, vti refert S. Lugdonus in quadam Epistola, quam Surius habet post Vitam S. Guillelmi, à S. Marcellino conscriptam. Eorum quoque vetustatem indicat lapis inscriptus Sergio Pontifice, circa annum 844. qui lapis Romæ visitur in templo S. Martini de Montibus; vbi largitur Pontifex Indulgentiam templum illud adeuntibus eo die, qui S. Martino sacer est.

a 4. dist. 10.
q. 1. art. 3.
quæstionu-
la 3.
b Lib. 4.
Sum. Tr. 6.
cap. 9.

At verò, cum de veritate memoratæ probationis recentior aliquis ^c eruditus ambigere visus sit, nolo de re disceptare, neque sententiæ magis probabili, sed certæ inniti. Enimverò, nisi visque ab Apostolis hic mos aliquo modo in posteros dimanasset, quo pacto cuiquam Pontificum licuisset, rem adeò nouam ex improviso in Christianum genus inducere, à cunctis exceptam, ac nullius calamo reprehensam eo tempore, quo tam liberè rebus Pontificum in paginis obrectabatur?

c Morin. de
Pœnit. lib.
10. cap. 10.

Insuper nouimus, Indulgentiam ab Urbano II. Cruce signatis impertitam, fuisse in Concilio Generali Claramontano promulgatam. Et alias etiam huiusmodi Indulgentias, quas pro Palæstina bello Eugenius Tertius indulxit, per conciones promulgauit S. Bernardus; vti in eius Vita legitur, & sub initium libri secundi ab eo conscripti *de Consideratione*: vir scilicet inter maximè conspicuos doctrinæ sanctimoniam animique candore, quos vniquam tulerit Ecclesia, proculdubio commemorandus. Alia non absimilis Indulgentia tradita in proximis Conciliis Generalibus Lateranensibus, in quibus nationis Christianæ flos planè conuenit.

d In 4. dist.
10. art. 16.
e In 4. parte
summe
q. 2. §.

Tertiò, tametsi hac in re iuxta ac in aliis veterum Scholasticorum sententiæ variarent, adhuc tamen Thomas, ac Bonauentura, sanctissimi sapientissimiq; Doctores, & alioqui sententiis plerumque discordes, conueniunt in ea propugnanda, quam tradiderant duo prima vtriusque illorum Ordinis & Scholasticæ Theologi lumina ^d Albertus, & ^e Alexander: quæ sententiæ, tamquam caput perenne, Indulgentiarum agnoscit thesaurum, quem sub administratione Pontificum Ecclesia possidet, ex Christi Sanctorumque redundantis satisfactione constat. Quare nimis audacter Suanus ^{affir-}

affirmat, hæc incerta fuisse, nec validiori nixa fundamento, quàm Clementis VI. Constitutioni; cum liquidò constet, duo hæc præstantissima Capita nobilium Classium consensisse cum prioribus magistris, qui huiuscemodi sententiam tradiderant annis centum ante editam eam Constitutionem. Proinde per se quisque perpendat, an simile vero sit, illos absque vlllo fundamento in eandem sententiam conuenisse.

9 Verum quidem est, Franciscum Mayronem, ac Durandum, qui vt aliorum sequi placita recusarunt, ita nec alios suorum asseclas habuerunt, ab ea communi doctrina discrepasse. Ac prior in 4. Sententiarum distinct. 1. quæst. 2. opinatus est, Operibus Christi ac Sanctorum à Deo satis abundè repositum esse, remuneratione gloriæ seu primariæ seu secundariæ. Hinc censuit, memoratam Pontificis auctoritatem Indulgentias largiendi, pendere ab eo quod S. Petro dictum est: *Quodcumque solueris, &c.* quorum verborum vi, quemadmodum potest Ecclesia æternum supplicium in temporarium conuertere per absolutionem ex Sacramento; ita etiam posse temporariam pœnam alterius vitæ, in temporariam quamdam minorem huius vitæ per Indulgentias commutare. Alter, in 4. Sentent. distinct. 30. quæst. 3. negauit, in hoc thesauro includi redundantem Sanctorum satisfactionem; arbitratus, satis firmum esse in illis argumentum Mayronis, quippe qui visionem beatam pro præmio obtinere; at ab ipso Christo, cui ea debebatur ex natura, & data fuerat in primo eiusdem conceptu, non aliam fuisse acceptam mercedem in se ipso, quàm gloriam corporis, quæ infra ipsius merita est, adeoque per ea potuisse humanum genus redimere. Ita hi duo philosophati sunt. Veruntamen idem viginti circiter ante annos docuerant, opinionem duorum Sanctorum, quos memorauimus, fuisse ab Romana Ecclesia receptam, cuius magisterio Durandus suam omnem doctrinam se subiicere profiteretur. Reliqui verò omnes Scholastici cum duobus illis sanctissimis Doctoribus consenserunt.

10 Denique, huius rei ratio in promptu est. Scimus satisfactionem Christi excrecere absque mensura supra debitum supplicij à peccatoribus contractum; vt proinde semper ipse persistat creditor Diuinæ Iustitiæ, ad alias atque alias pœnarum remissiones suo nomine obtinendas. Tantam autem crediti vim nulla ratio postulat otiosam torpere. Ex altera parte, haud par erat, illam conferri peccatoribus, nihil satisfactionis ipsis de suo deprementibus, vt contendunt hæretici, qui per speciem amplificandæ diuinæ misericordiae,

1522.

cordiæ, humanam societatem alunt ac fouent. Quapropter rationi consentaneum fuerat, ut Redemptor illius heredem eo pacto institueret Ecclesiam, ut fieret non quidem eius dominus, sed dispensator ipsius Ecclesiæ Rector, Christi nimirum Vicarius, qui cælestem haberet thesaurum, suis subditis opportunâ liberalitate dispensandum; ut quæcumque terrena Respublica suo etiam Principi Aërium tribuit, unde dona præmiaque, ubi usus fuerit, depromat.

Constat præterea, Sanctorum plerosque laboribus fuisse perfunctos, poenarum remissione dignis supra debitum suarum nozarum: ut liquet non solum in sanctissima Virgine, quæ nullius culpæ tam graues tolerauit ærumnas; sed etiam in Ioanne Baptista, qui vitam laboriosissimam simul & innocentissimam traduxit, atque in tot Martyrum millibus, qui cum potuissent vniuersum poenæ debitum solâ morte delere, diuturnis præterea atrocibusque tormentis vexati sunt atque concisi. Neque his omnibus satis repositum est cælesti præmio, ut Durandus & Mayronis existimabant, propterea quod huiusmodi præmium respondet merito, etiam si dolor omnis ab eo seiungatur; cuiusmodi planè fuisse meritum Adami in sua innocentia, & reipsâ fuit meritum Angelorum. Ceterum, ut pluribus in locis præclare S. Thomas ratiocinatur, diuinæ amicitiae diuinæque visionis præmium debetur charitati, non operis difficultati. Quare arduitas non auget per se meritum, sed solum auctius indicat, quatenus maiore charitatis ardore necesse fuit ad ipsam difficultatem superandam. Unde fieri potest, ut opus facillimum, per charitatis feruorem patratum, maiori præmio dignum sit quàm aliud difficillimum, à charitate minus ardente profectum. Sed non ita supplicij satisfactio, quæ suam dimensionem petit à grauitate molestiæ propter Deum toleratæ. His præmissis, animaduertendum est, in laboriosa Sanctorum actione præmio digna duplex inesse ius, alterum ab altero separabile. Vnum, prout solum meritum obtinet; & huius ampla remuneratio est gloria cælestis; alterum, prout actio laboriosa est; & huius compensatio est remissio poenæ aliunde debitæ. Quapropter quicumque ex Sanctis poenæ passi sunt quàm meruissent, adhuc eo nomine creditores existunt: cum autem vnus sit ex articulis Symboli, *Sanctorum Communio*, patet hanc satisfactionis exuperantiam nequaquam proici, sed ad subsidia indigentium seruari in communi Ecclesiæ arario, prudenti arbitratu supremi eiusdem Administratoris, qui est Summus Pontifex.

Ne

13 Nec officit, quod Suavis per consuetam confidentiam obiicit doctrinæ Catholicæ: Si Christi satisfactio infiniti fuit pretij, frustra sit accessio ex satisfactionibus Sanctorum. Mirum quod non intelligat, idem posse confici de Diuina potentia; cui, cum infinita sit, frustra vis causæ creatæ adiungeretur. Si pariter Dei misericordia est infinita, fides, merita, preces, & quidquid nos conamur, incassum caderent. Aliud est, vim quamdam esse infinitam ex se; aliud, infinito modo sese impendere effectui. Sic Atlas quidam posset vnâ cum puerulo arundinem gestare, dummodò illi ponderi gestando tantum impenderet virium, quantum de se non iufficeret, sed ad opus peragendum vires etiam pueruli postuleret. Itaque quod Deus facit in donis naturæ, dum ad ea progignenda vim etiam creatam sibi sociam adsciscit; itidem in donis gratiæ facere solet, dum vult Angelos alterum ab altero illustrari, eisdemque hominibus custodes adesse; inter homines verò, Sacerdotes, & adhortationes ac preces alterius alteri prodesse. Consimili tandem ratione vult, ad Sanctorum gloriam, arctiusque charitatis vinculum inter Christianos, veniam à peccatoribus impetratam solui ex peculio redundante Sanctorum; quod non solum ipsis abundat, sed cunctis etiam illorum fratribus in Christo renatis.

CAPVT VI.

Examinantur reliqua, quæ de Indulgentiis à Caietano Pontifici exposita Suavis narrat.

1 **P**ergit Suavis narrare, Caietanum suasisse Pontifici, ad sustinendum Indulgentiarum pretium, vt veterem seueritatem Ecclesiasticæ disciplinæ circa *Sacramentales penitentias* reuocaret; affirmantem, tamen minimè dubitandum sit, inesse Pontifici potestatem à quocumque genere pœnæ absoluendi fideles; tamen exploratum esse, morem veteris Ecclesiæ fuisse, eam solum pœnam per Indulgentias condonari, quæ fuisset à Confessoribus iniuncta. Proinde, si ab his antiquus pœnitentiæ rigor adhiberetur ex præscripto Canonum ad id spectantium, futurum fuisse, vt reueresceret languescens Christianorum feruor, & auctoritas Sacerdotum resurgeret, & Indulgentiarum existimatio mirificè refloresceret. Subdit, placuisse Pontificis animo consilium: sed cum Congregationi Pœnitentiariæ expendendam proposuisset, rem grauissimis adeò plenam difficultatibus visam esse, vt communi Consultorum nomine Cardinalis Puccius, summus Pœnitentia-

Pars I.

V

rius,